УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 15. децембар 2016.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију:

Одлуком од 16. новембра 2016. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта Анете Спасојевић, мастер, која је пријавила тему под насловом "Попридевљавање радног глаголског придева у српском језику (граматичко-семантички и лексикографски аспект)".

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Ментор: др Весна Ломпар, ванредни професор, Савремени српски језик, 2016, Филолошки факултет Универзитета у Београду,
2. Др Рајна Драгићевић, редовни професор, Савремени српски језик, 2013, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. Др Марина Спасојевић, научни сарадник, 2016, Институт за српски језик САНУ.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Анета Спасојевић (рођ. Шаманц) рођена је 1. 10. 1981. године у Кладову, где је завршила основну школу и гимназију. Дипломирала је 2009. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Групи за српски језик и књижевност, са просечном оценом 8,96 (9,61 из стручних предмета). Исте године уписује дипломске академске студије – мастер на Катедри за српски језик с јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду и 2010. године брани мастер рад под називом *Морфолошке и лексичке особености у роману „Ходочашће Арсенија Његована" Б. Пекића* пред ментором проф. др Мирославом Николићем и чланом комисије проф. др Рајном Драгићевић.

По завршетку основних студија радила је на одређено време као професор српског језика и књижевности у Петој београдској гимназији и као библиотекар у Осмој београдској гимназији, а предавачко искуство стиче и вишегодишњим држањем индивидуалних часова.

Докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду уписује школске 2010/2011. године. На докторским студијама полаже 8 испита и брани 4 самостална истраживачка рада (СИР), како је и предвиђено наставним планом и програмом, чиме остварује 120 ЕСПБ и стиче услов за пријављивање докторске дисертације.

Од 2011. године запослена је у Институту за српски језик САНУ на пројекту *Лингвистичка истраживања савременог српског стандардног језика и израда Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ*, најпре као истраживач-приправник, а од 2013. године и даље као истраживач-сарадник.

Говори енглески и румунски језик.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

2012.

[1] „Неке морфолошке особености у језику романа *Ходочашће Арсенија Његована* Борислава Пекића“, Зборник са III научног скупа младих филолога Србије *Савремена проучавања језика и књижевности*, Крагујевац, 2012, 71–82. УДК 811.163.41’366, 821.163.41.09-31 Пекић Б., ISBN 978-86-85991-39-4

[2] „Језичка (не)култура у београдским културним водичима“ (у коауторству са Аном Ранђеловић и Јованом Јовановић), Зборник са научног скупа *Наука и идентитет*, Пале, 2012, 43–51. УДК 811.163.41:070.1(036)(497.111) ISBN 978-99938-47-42-7

[3] „О променљивости именица са значењем сродника у синтагматским везама са личним именима“, *Наш језик* XLIII/1–2, Београд, 2012, 77–89. ISSN 0027-8084, УДК 808.61./.62, 811.163.41’373.611; 611.163.41’367.622

[4] „*Наш језик* I–XLIII – библиографија са регистрима (1932–2012)“, *Наш језик* XLIII/3–4, (у коауторству са В. Живановићем, Д. Цвијовић, М. Спасојевић), Београд, 2012. ISSN 0027–8084, УДК 014.3:81НАШ ЈЕЗИК"1932/2012"

2013.

[1] „О концептуализацији појмова *истина* и *лаж* у српском језику“ (у коауторству са Светланом Слијепчевић и Слободаном Новокметом), Зборник са научног скупа *Језик, књижевност, вредности: Језичка истраживања*, Филозофски факултет, Ниш, 2013, 75– 85. ISBN: 978-86-7379-278-1

2014.

[1] „О полисемији лексема које означавају делове људског тела“, *Наш језик* XLV/3–4, Београд, 2014, 51–67. ISSN 0027-8084 УДК 811.163.41'373.612

[2] Зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије *Савремена проучавања језика и књижевности V/I*, *Наш језик* XLV/1–2, Београд, 129–134. УДК 0027–8084 ISSN 0027–8084 [приказ]

2015.

[1] „Још о полисемији лексема које означавају делове људског тела“, *Књижевност и језик* LXII/3–4, 2015, 335–342. ISSN 0454-0689 УДК 811.163.41'373.612, 811.163.41'37:611

2016.

[1] „Сања Ж. Ђуровић, *Укрштање глаголских врста у конјугацији глагола у савременом српском језику*“, *Наш језик* XLVII/1–2, Београд, 118–122. УДК 808.61./62 ISSN 0027–8084 [приказ]

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Анета Спасојевић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Весна Ломпар, ванредни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за српски језик.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1) *Врсте речи и граматичка пракса (од Вука до данас)*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Чигоја штампа, 2016, стр. 426.

2) Дистрибуција конкурентних падежних наставака именица према сербокроатистичким

граматикама и речницима, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, бр. 29/$_1$, 2000, стр. 161–175.

3) Систематизација врста речи у савременом српском језику, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 32/3, 2003, стр. 35– 51.

4) Дефинисање именица, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 32/$_3$, 2003, стр. 51– 63.

5) Значај појединачних примера за дефинисање језичких појмова, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 33/3, 2004, стр. 47– 55.

6) Анализа приступа придевима у сербокроатистичким граматикама, *Наш језик*, Београд, књ. 35/1– 4, 2004, стр. 23– 29.

7) О класификацији именица у сербокроатистичким граматикама, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 34/3, 2005, стр. 177– 185.

Комисија сматра да ванредни професор др Весна Ломпар **испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област** Савремени српски језик.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе „Попридевљавање радног глаголског придева у српском језику (граматичко-семантички и лексикографски аспект)" **прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.**

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Предмет истраживања биће придевска употреба радног глаголског придева (РПР) у српском језику. У савременој србистичкој литератури радни глаголски придев је недвосмисленог статуса – то је нелични глаголски облик који гради сложене глаголске облике и има предикатску функцију (в. Пипер и др. 2005: 469; Станојчић–Поповић [11]2008: 112, 124, 404–405; Станојчић 2010: 383–384). Ипак, осим глаголске парадигме, облици РПР-а могу имати морфолошка и синтаксичка обележја именских речи, и то онда када се јављају у функцији атрибута, предикатива, апозитива или актуелног квалификатива, што значи – са придевском конституентском вредношћу. Овакав амбигвитет на синтаксичком плану резултирао је, дакле, новим придевским морфолошким и категоријалним обележјима, те уместо *привременог својства* РПР почиње да означава *сталну особину*, уместо неличне глаголске постаје деклинабилна именска реч (исп. Стевановић [4]1989: 725; Станојчић–Поповић [11]2008: 174; Станојчић 2010: 245).

У новије време, ова појава предмет је дериватолошке литературе и дериватолошких поглавља сербокроатистичких граматика. О њој се саопштава као о једном од конверзијских типова: попридевљавању или адјективизацији (нпр. Барић и др. 1997: 301; Клајн 2003: 383–384, Станојчић–Поповић [11]2008: 174; Станојчић 2010: 245; Пипер [2]2014: 255).

До Стевановића, међутим, РПР у служби придевских речи разматрао се у оквирима морфологије односно синтаксе (уп. Маретић [3]1963: 232, 662; Стевановић [4]1989: 720–725; Белић 1999: 385, 468–469). Ово је у вези са чињеницом да је променљивост РПР-а „реликт прошлости“ (о чему се извештава у претходно наведеној литератури: некадашњи партиципи били су променљиви, а РПР је заправо партицип претерита актива II). Због тога се термин

попридевљавање и његово данашње одређење као типа конверзије може проблематизовати.

Уважавајући дијахрони аспект ове појаве, али и специфичности лексичко-граматичких трансформација на линији глагол–придев данас, ова појава ће се посматрати са синхроног становишта као тип конверзивне функције, иако се са конверзијом не може у потпуности поистоветити. Због тога што конверзија обухвата врло разнородне типове семантичко-граматичких транформација лексичких јединица (в. Тафра 2005: 99–114), овим радом покушаћемо да прецизирамо место попридевљавања РПР-а у оквирима конверзивних процеса. С тим у вези је још један од циљева нашег рада – да у пресеку граматичких, семантичких и дериватолошких критеријума одредимо статус попридевљеног РПР-а у систему врста речи данас, будући да са синхроног становишта није сасвим јасно да ли је РПР са придевском конституентском вредношћу контекстуална варијанта глаголске лексеме или је то посебна, придевска лексема. Колико је нама познато, опсежних истраживања са циљем да се на ово питање одговори нема. Значајне су, међутим, две новије студије: Спасојевић 2011 и Ђуровић 2012. У обе се, на морфолошки различитим групама глагола, уочава функционално-семантичка диференцијација дублетних облика РПР-а у зависности од његове глаголске односно придевске конституентске вредности, што ауторке сматрају аргументом његове лексикализованости у језику. Нејасан лексемски статус потврђује и неуједначеност лексикографске обраде РПР-а са придевском функцијом у нашим описним речницима. Одредити му место у систему врста речи било би од посебног значаја и за дефинисање односа у језичком систему и за њихово одражавање у речнику.

Појави којом се бавимо не подлежу сви глаголи у савременом језику. Она је морфолошки (морфосинтаксички) и семантички ограничена, што је начелно у лингвистици већ утврђено. Најпре је Маретић приметио да се РПР употребљава у атрибутској и предикатској служби, да се мења по падежима, као и да ту могућност имају РПР од непрелазних обичније него од прелазних глагола (Маретић [3]1963: 662). Белић потом коригује ово Маретићево запажање констатацијом да се једино од непрелазних глагола може попридевити РПР, и то искључиво од оних што означавају стање, додајући да, осим у неколико изузетних случајева, они морају бити свршеног глаголског вида (Белић 1934: 33–39.). Маретићеву тврдњу да се и од рефлексивних глагола може придевски употребити РПР елаборирао је Стевановић у своја два чланка посвећена овом проблему (Стевановић 1940 и Стевановић 1958).

Према литератури, дакле, у придевској функцији најчешће срећемо облике радног гл. придева медијалних непрелазних глагола свршеног вида. Управо они и чине највећи део прикупљене грађе.

Начелна правила о попридевљавању, међутим, искључују из овог процеса глаголе које наша грађа ипак региструје. Тако, на пример, Стевановић наводи да се облици РПР-а са значењем кретања, по правилу, не употребљавају с придевским функцијама. Он каже: за играча који је истрчао из омеђеног круга не може се рећи *истрчали играч*; за девојку која идући падне *пала девојка* (осим у пренесеном значењу); за људе који су, крећући се, негде дошли, „никада [нисмо] срели употребљено“ *дошли људи*, нити за дете које скочи *скочило дете* (Стевановић [4]1989: 723). Ови Стевановићеви закључци подстицајни су за поновно испитивање придевске употребе РПР-а, будући да се у нашем корпусу налази мноштво примера истих тих глагола управо придевски употребљених: пронашао је Златана Ибрахимовића, који је … са 15-ак метара лобовао *истрчалог* Алмунију (*Политика*, ЕК); Они … нису имали силу професора-официра и осталих *дошлих* из „прека“ (Б. Ћосић, ЕК); … прибира камење и парчад ћерамида *палих*, пребачених са суседних зидова (Б. Станковић, ЕК).

За глагол *скочити*, како је и наведено у литератури, нема потврда ни у нашој грађи. Ово значи да постоји семантичка запрека придевске употребе глагола кретања, те да треба испитати семантичке узрочнике овог процеса (свих семантичких глаголских класа понаособ[1]).

[1] Очекује се да граматичко-семантичке одлике попридевљавања РПР-а буду посебне и типичне за сваку од утврђених класа. Ово уверење заснива се на резултатима неких синтаксичко-семантичких анализа у

О проблему придевске употребе РПР-а у новије време, рекли смо, извештава се у дериватолошкој литератури. Констатујући да је више облика код којих „атрибутивна употреба није могућа“, Клајн контрастира неке облике РПР-а са том могућношћу и без ње: ово *полегло* жито : *ово *легло* дете, гледај *надошле* воде : *гледај *дошле* људе итд., и закључује да није довољно јасно шта једнима дозвољава придевску употребу, а другима не (в. Клајн 2003: 384). Овде ћемо истаћи значај једног од циљева нашег рада – значај прецизне семантичке дескрипције глагола са способношћу попридевљавања, с обзиром на то да глаголи у егземплификативном пару *надошао : дошао* не припадају истом значењском пољу (глагол *надићи* припада глаголима са значењем стања, док је глагол *доћи* глагол са значењем кретања). Исто важи и за пример пара РПР-а **пожурили* путници : *закаснели* путници (И.: 384). Глагол *закаснити* не може бити пандан глаголу *пожурити* јер не припадају истим семантичким пољима, а друго – глагол кретања *пожурити* нема наглашену сему *управљености* (већ *брзине*, што нам потврђује дефиниција из РМС: *журно поћи*), која је кључни семантички услов за придевску употребу РПР-а од глагола кретања.Такође, грађа показује да је потребно прецизније семантички описати и глаголе који се сматрају глаголима стања и који су по правилу подложни попридевљавању. То би помогло да се разуме због чега се, на пример, може придевски употребити глагол *разбеснети (се)*, али не и *насмешити (се)*: са *разбеснелом* женом : *са *насмешилом* женом.

Осим утврђене потребе за прецизном семантичком дескрипцијом и анализом глагола са могућношћу попридевљавања, показало се да постоји потреба и за експлицирањем имплицитних правила представљања овог типа одреднице у српској дескриптивној лесикографији. Наиме, у литератури се као важан фактор *потпуног попридевљавања* и настанка *правог* (*потпуног, простог, обичног*) *придева* од РПР-а наводи *измењено унутрашње значење* (уп. Маретић [3]1963: 662; Белић 1998: 277; Белић 1999: 385, 469; Стевановић [4]1989: 723–725) односно *удаљено значење* (в. Упутства РСАНУ, члан 302). У литератури, међутим, није прецизирано шта се под овим подразумева, односно који су конкретни механизми унутрашње промене значења.[2] Иако се она интуитивно може наслутити, семантички критеријум се мора испитати у оквиру сваке семантичке гл. класе појединачно, јер не може бити исти семантички механизам за настанак *правог придева* попут *зрео* и *правог придева* попут *истрчао* (уп. претходнонаведене изворе, као и Клајн 2003: 383; Станојчић–Поповић [11]2008: 174, 405). Такви семантички механизми биће описани и дефинисани разматрањем конкретних семантичко-синтаксичких реализација попридевљених РПР-а у примерима из речника и допунског корпуса. Такође, испитаће се повезаност морфолошких својстава мотивног глагола и степена лексикализованости попридевљеног РПР-а, с обзиром на то да се у литератури и речницима попридевљени глаголи несвршеног вида најчешће идентификују као *прави придеви* (нпр. *зрео, врео, кључао, труо* итд.), иако се, по правилу, попридевљују глаголи свршеног вида.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и

чијем су фокусу одређене семантичке класе глагола (нпр. Левин 1993, Ротмајер 2009, Ружин 2015, Миленковић 2015).

[2] У Белић 1998, Белић 1999 и Стевановић [4]1989 под *променом унутрашњег значења* подразумева се семантичко удаљавање придевизираног РПР-а од глагола. Ово се објашњава променом *привремености* вршења глаголске радње у *сталну* особину придева, као и тиме да „сви они [придевски употребљени РПР – прим. А.С.] значе нешто друго, а не оно што значи њихов радни придев“, чак и ако „ између њих и глагола … није прекинута семантичка веза“ (Стевановић 1958: 87; уп. и: Белић 1934; Белић 1937). У Упутствима РСАНУ препоручује се да се РПР у придевској служби евидентира као посебна одредница на следећи начин: уколико се значење није удаљило од глагола, одредницу дефинисати граматичком дефиницијом, односно, ако се значење удаљило, давати придевску описну дефиницију (в. Упутства РСАНУ, члан 302).

значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 163 библиографске јединице релевантне за истраживање. Овде наводимо само извод из библиографије.

1. Babić [3]2002: Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Nakladni zavod „Globus“.
2. Barić i sar. 1997: Eugenija Barić, Marija Znika, Vesna Zečević, Mijo Lončarić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, *Hrvatska gramatika*, Zagreb: Školska knjiga.
3. Brabec–Hraste–Živković 1958: Ivan Brabec, Mate Hraste, Sreten Živković, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
4. Geeraerts 2010: D. Geeraerts, *Theories of Lexical Semantics*, New York: Oxford University Press.
5. Levin 1993: Beth Levin, *English Verb Classes and Alternations: A Preliminary Investigation*, Chicago/London: The University of Chicago Press.
6. Maretić [3]1963: Tomislav Maretić, *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*, Zagreb: Matica hrvatska.
7. Mrazović–Vukadinović [2]2009: Pavica Mrazović [u saradnji sa Zorom Vukadinović], *Gramatika srpskohrvatskog jezika za strance*, Sremski Karlovci: Izavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
8. Prćić 1997: T. Prćić, *Semantika i pragmatika reči*, Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
9. Rothmayer 2009: Antonia Rothmayer, *The Structure of Stative Verbs*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
10. Samardžić 2009: Mila Samardžić, „Konverzija u italijanskom jeziku“, *Riječ. Časopis za nauku o jeziku i književnosti*, Nova serija, 2, Nikšić: Filozofski fakultet, 79–90.
11. Simeon 1969: R. Simeon, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, Zagreb: Matica hrvatska.
12. Šipka [2]2006: D. Šipka, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad: Matica srpska.
13. Tafra 2005: Branka Tafra, *Od riječi do rječnika*, Zagreb: Školska knjiga.
14. Taylor 1995: J. R. Taylor, *Linguistic categorisation, Prototypes in Linguistic Theory*, New York: Oxfor University Press.
15. Vujović 2009: Dušanka Vujović, *Semantička i derivaciona analiza glagola kretanja u srpskom jeziku*, doktorska disertacija, Novi Sad: Filozofski fakultet.
16. Znika 2005: Marija Znika, „Status glagolskih pridjeva“, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 31, Zagreb, 429–440.
17. Апресян 1995: Ю. Апресян, *Лексическая семантика, Изабранные труды I*, Москва: Восточная литература РАН.
18. Белић 1934: Александар Белић, „О променљивости радног (прошлог) глаголског придева“, *Наш језик* II/2, Београд, 33–39.
19. Белић 1998: Александар Белић, *Општа лингвистика* [*О језичкој природи и језичком развитку*, I и II], Изабрана дела Александра Белића, том 1, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
20. Белић 1999: Александар Белић, *Историја српског језика* [*Фонетика, Речи са деклинацијом, Речи са конјугацијом*], Изабрана дела Александра Белића, том 4, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
21. Бондарко и сар. 2005: Александр Бондарко и др., *Проблемы функциональной грамматики: Полевые структуры*, Санкт-Петебург: Наука.
22. Бурзан 1990: Мирјана Бурзан, *Глаголски придеви у српскохрватском и мађарском језику*, Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду – Институт за јужнословенске језике.
23. Васильев 1981: Л. М. Васильев, *Семантика русского глагола*, Москва: Высшая школа.

24. Вујовић 2007: Душанка Вујовић, „Семантичка анализа глагола кретања у српском језику“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 36/1, Београд, 303–310.
25. Вучковић 2010: Снежана Вучковић, „Конверзија као начин именичке творбе у два српска јеванђеља из XIII века“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 39/3, Београд, 157–173.
26. Гортан-Премк 1994: Даринка Гортан-Премк, „Типови и врсте речи“, *Јужнословенски филолог* L, Београд, 117–128.
27. Гортан-Премк 1997: Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику*, Београд: Институт за српски језик САНУ.
28. Грицкат 1967б: Ирена Грицкат, „Шта даје за проучавање глаголске семантике чиста (граматичка) перфектизација путем префиксације“, *Наш језик* XVI/3, Београд, 119–126.
29. Грицкат 1984–1985: Ирена Грицкат, „Одлике глаголског видског парњаштва као семантички индикатори“, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* XXVII–XXVIII, Нови Сад, 197–203.
30. Грковић-Мејџор 2007а: „Партиципи у српскословенском језику“, у: *Списи из историјске лингвистике*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 231–258.
31. Грковић-Мејџор 2007б: „Прасловенски глаголи стања на индоевропском плану“, у: *Списи из историјске лингвистике*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 364–373.
32. Грковић-Мејџор 2013в: „Улога синтаксичке транзитивности у развоју словенских синтаксичких структура“, у: *Историјска лингвистика (когнитивно-типолошке студије)*, Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 33–54.
33. Дешић 1985: Милорад Дешић, „Полисемија и српскохрватски глаголски вид“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 14, Београд, 75–86.
34. Драгићевић 2001: Рајна Драгићевић, *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику, творбена и семантичка анализа,* Београд: Институт за српски језик САНУ.
35. Драгићевић 2010: Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика,*Београд: Завод за уџбенике.
36. Драгићевић 2012б: „Семантичка анализа десупстантивних предлога у српском језику“, у: *Творба речи и њени ресурси у словенским језицима*, главни уредник Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет, Чигоја штампа, 73–89.
37. Ђорђић 1931: П. Ђорђић, „О старословенским трпним придевима“, *Јужнословенски филолог* IX, Београд, 89–172.
38. Ђуровић 2012: Сања Ђуровић, „Попридевљавање радног глаголског придева глагола типа *(-)венути* и *(-)мрзнути*“, у: *Наука и идентитет, књига 6, том 1, Филолошке науке: зборник радова са Научног скупа*, гл. ур. проф. др Милош Ковачевић, Пале, 89–100.
39. Ђуровић 2012: Сања Ђуровић, „Укрштање глаголских врста у конјугацији глагола *(-)мући/(-)макнути*“, у: *Структурне карактеристике српског језика*, одг. ур. проф. др Милош Ковачевић, Крагујевац, 323–334.
40. Ивановић 2012: Ненад Ивановић, „Субконверзија у српском језику (функционално-семантички аспект)“, у: *Структурне карактеристике српског језика*, одг. ур. проф. др Милош Ковачевић, 307–321.
41. Ивановић 2013: Ненад Ивановић, *Речник САНУ и његова улога у лексичкој стандардизацији српског језика (са историјског и лексикографског аспекта),* докторска дисретација, Београд: Филолошки факултет.
42. Ивић 2007: Милка Ивић, „Актуелни увиди у ʼврсте речиʼ“, *Наш језик* XXXVIII/1–4, Београд. 5–7.
43. Јовановић 2007: Владимир Ж. Јовановић, *Конверзија у енглеском и српском језику*, Ниш : Филозофски факултет (Ниш : Графика Галеб).
44. Клајн 1998: Иван Клајн, „Граматички и лексикографски статус глаголских именица од несвршених глагола“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 27/2, Београд, 149–157.

45. Клајн 2002: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Део 1, Слагање и префиксација,* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ – Нови Сад: Матица српска.
46. Клајн 2003: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику. Део 2, Суфиксација и конверзија,* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, Институт за српски језик САНУ – Нови Сад: Матица српска.
47. Ковачевић 1986: Милош Ковачевић, „Префиксација и њен утицај на форму и семантику синтагме“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 16/1, Београд, 119–129.
48. Копривица 2006: Верица Копривица, *Творба именица од придева*, Београд: Филолошки факултет.
49. Костић 2006: Јелена Костић, *Именице настале конверзијом у савременом немачком књижевном језику и њихови еквиваленти на српском*, докторска дисертација, Београд: Филолошки факултет.
51. Крушевић 1997–1998: Марина Крушевић, „Глаголски придеви као кондензатори реченичног садржаја“, *Прилози проучавању језика* 28/29, Нови Сад, 47–59.
50. Ломпар 2016: Весна Ломпар, *Врсте речи и граматичка пракса (од Вука до данас)*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Чигоја штампа.
51. Ломпар 2004: Весна Ломпар, „Анализа приступа придевима у сербокроатистичким граматикама“, *Наш језик* 35/1-4, 23–29.
52. Маројевић 1997: Радмило Маројевић, „Хибридне врсте ријечи у словенским језицима“, *Књижевност и језик* 45, Београд, 9–17.
53. Маројевић 1998: Радмило Маројевић, „Компаративно-историјски приступ класификацији врста речи у српском и руском језику“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 27/2, Београд, 39–48.
54. Московљевић 1997: Јасмина Московљевић, „Лексичка детранзитивизација и анализа глагола“, *Јужнословенски филолог* LIII, Београд, 107–114.
55. Московљевић 1998: Јасмина Московљевић, „Параметри од значаја за лексичко-синтаксичку супкатегоризацију глагола у српском језику“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 27/2, Београд, 125–136.
56. Московљевић 2007: Јасмина Московљевић Поповић, *Огледи о глаголској поткатегоризацији*, Чигоја штампа, Београд.
57. Николић 2002: Мирослав Николић, „Тешкоће при утврђивању одреднице у речницима српског језика“, у: *Дескриптивна лексикографија савременог српског језика и њене теоријске основе*, Београд – Нови Сад: Српска академија наука и уметности – Матица српска, 49–56.
58. Новокмет 2013: Слободан Новокмет, „Радни глаголски придев у функцији придева – семантичка класификација“, *Липар / Часопис за књижевност, језик, уметност и културу* 52, Крагујевац, 63–76.
59. Петронијевић 2011: Б. Петронијевић, „Категоријална обележја партиципа у немачком и српском језику“, *Српски језик* 16, Београд, 22–38.
60. Пешикан 1967: Митар Пешикан, „О класификацији српскохрватских глагола“, *Зборник за филологију и лингвистику* X, Нови Сад, 103–111.
61. Пешикан 1980: Митар Пешикан, „Још о класификацији српскохрватских глагола“, *Наш језик* XXIV/3, Београд, 139–146.
62. Пипер и сар. 2005: Предраг Пипер, Ивана Антонић, Владислава Ружић, Срето Танасић, Људмила Поповић, Бранко Тошовић, *Синтакса савременога српског језика. Проста реченица*, Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига – Матица српска.
63. Пипер–Клајн [2]2014: Предраг Пипер, Иван Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.
64. Самарџић–Стипчевић 2004: Т. Самарџић, Б. Стипчевић, „Подела глагола на врсте и

одговарајућа терминологија у *Савременом српскохрватском језику II* М. Стевановића“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 33/3, Београд, 133–146.
65. Симић 1998: Радоје Симић, „Прагматичка и лингвистичка теорија о врстама речи“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 27/2, Београд, 19–29.
66. Спасојевић 2011: Марина Спасојевић, „Радни глаголски придев у систему врста речи“, *Наш језик* 42/1–2, Београд, 25–39.
67. Спасојевић 2013а: Марина Спасојевић, „О радном и трпном глаголском придеву са лексикографског аспекта“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 42/1, Београд, 309–319.
68. Спасојевић 2013б: Марина Спасојевић, *Глаголи на -(ј)ети, -им у корелацији са глаголима на -ити, -им у савременом српском језику (нормативни и лексикографски аспект)*, Београд: Институт за српски језик.
69. Станојчић–Поповић [11]2008: Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Граматика српског језика*, Београд: Завод за уџбенике.
70. Стевановић 1940: Михаило Стевановић, „Рефлексивни глаголи и променљивост глаголског придева“, *Наш језик*, Година VII, Свеска 6, Београд, 196–205.
71. Стевановић 1958: Михаило Стевановић, „Још нешто о придевској функцији радног глаголског придева“, *Наш језик* IX/3–4, Београд, 86–92.
72. Стевановић 1962: Михаило Стевановић, „Придевска служба трпног придева од глагола који немају тог облика“, *Наш језик* XII/ 7–10, Београд, 201–208.
73. Стевановић 1982: Михаило Стевановић, „Синтакса у лексици“, у: *Лексикографија и лексикологија*, ур. Д. Гортан-Премк и др., Београд – Нови Сад, 289–296.
74. Стевановић [5]1986: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик I, Граматички системи и књижевнојезичка норма*, Београд: Научна књига.
75. Стевановић [4]1989: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик II, Синтакса*, Београд: Научна књига.
76. Суботић 1984: Љиљана Суботић, „Судбина партиципа у књижевном језику код Срба у 19. веку", *Прилози проучавању језика* 20, Нови Сад, 5–83.
77. Танасић 1982: Срето Танасић, „Пасивне конструкције са трпним придјевом у српскохрватском језику. Синтаксичко-семантичка интерпретација“, *Радови Института за језик и књижевност у Сарајеву* 9, Сарајево, 66-124.
78. Тошовић 1998: Бранко Тошовић, „Универзална семантичка класификација глагола“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 27/2, Београд, 113–124.
79. Ћорић 1994: Божо Ћорић, „Творбено и лексичко значење (наша лексикографска пракса)“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 22/2, Београд, 257–271.
80. Упутства РСАНУ: *Упутства за израду Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ*, интерни спис, Београд: Институт за српски језик САНУ.

4. циљеви истраживања

.

Главни циљ рада је преиспитивање, ревидирање и допуњавање семантичких и граматичких услова попридевљавања РПР-а који се наводе у српској (сербокроатистичкој) лингвистичкој литератури.

Такође, основни циљ истраживања подразумева неколико специјалних задатака: дефинисање семантичких класа глагола који се попридевљују и њихових морфолошких карактеристика, испитивање морфолошких, синтаксичких, семантичких и лексиколошких обележја попридевљених РПР-а, идентификација механизама на којима се заснива придевска употреба радног глаголског придева сваке семантичке класе глагола понаособ и утврђивање критеријума (семантичких и формалних) за

идентификовање степена лексикализовања радних придева датих глагола у српском језику. Очекујемо да граматичко-семантичке одлике попридевљавања РПР-а буду посебне и типичне за сваку од утврђених класа.

Хипотезе

Претпоставља се да ће анализа обимне грађе из два релевантна корпуса учинити јаснијим процес попридевљавања и осветлити граматичко-семантичке запреке његовог ограниченог деловања данас.

Основни, речнички корпус чини грађа наших релевантних описних речника: *Речник српскохрватскога књижевног и народног језика* (РСАНУ) и *Речник српскохрватскога књижевног језика* (РМС). Допунски корпус чини грађа из електронских извора: Корпус савременог српског језика са Математичког факултета Универзитета у Београду Д. Витаса из 2013. г., као и интернет портали; електронском допунском корпусу прикључили смо релевантна дела књижевности XXI века. Осим као контролни, допунски корпус служиће да се утврде актуелности и тенденције у попридевљавању РПР-а данас.

Претпоставља се да ће овако прикупљена грађа бити релевантна за решавање горенаведених задатака.

На резултатима ове анализе заснивaће се и планирана анализа поступка обраде придевизираног РПР-а у српским дескриптивним речницима, са циљем да се покаже (не)оправданост успостављених типова лексикографских дефиниција и понуде принципи који би лексикографима помогли да остваре системност и уједначеност у успостављању датог типа одреница.

5. очекивани резултати

Резултати планираног истраживања могли би се употребити и у теоријским и у примењеним областима србистичке лингвистике. У области морфологије и творбе речи значајни би били за проширивање инвентара попридевљених облика радног глаголског придева, али и њихових граматичко-семантичких карактеристика, којим се попридевљавање илуструје у нашим граматикама. Такође, рад би представљао допринос будућим истраживањима попридевљавања уопште (поред радног гл. придева, у српском језику попридевљују се и глаголски придев трпни и глаголски прилози прошли и садашњи), а његови закључци послужили би прецизнијем теоријском одређењу ове појаве у контексту постојећих конверзивних типова. У домаћој лексикографији практична примена утврђених граматичко-семантичких образаца који се налазе у основи преласка глагола у придеве обезбедила би доследну речничку обраду.

6. план рада

Истраживањем ће се обухватити и изворне и циљне јединице у процесу попридевљавања радног глаголског придева, тј. граматичка и лексичко-семантичка анализа глаголских лексема и придевских које су од њих настале.

Оквирни план рада подразумева следеће: (1) ексцерпцију грађе: ексцерпирање

попридевљених облика РПР-а и њихових значењских структура из речничког корпуса, као и ексцерпирање глаголских лексема које су их мотивисале; допуну примерима и новим потврдама из допунског корпуса; (2) семантичку класификацију мотивних глагола; (3) лексичкосемантичку и морфолошку анализу мотивних глагола у оквиру сваке семантичке класе појединачно; (4) лексичкосемантичку анализу, анализу морфолошких обележја и синтаксичких функција попридевљених облика РПР-а; (5) анализу три типа њиховог лексикографског представљања – утврђивање граматичко-семантичких образаца у њиховој основи који реферишу о степену лексикализованости придевски употребљених облика РПР-а; (6) постављање резултата анализе у теоријске оквире творбених односно семантичких процеса.

7. методе истраживања

Методолошки поступак анализе укупног корпуса био би, пре свега, формалнолингвистички, уз коришћење дескриптивно-аналитичког метода, метода компоненцијалне анализе и лексикографске интерпретације.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА: Анете Спасојевић, мастер

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Анета Спасојевић, мастер подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Српски језик.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је ванредни професор др Весна Ломпар подобна за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Анете Спасојевић, мастер и предложене теме докторске дисертације „Попридевљавање радног глаголског придева у српском језику (граматичко-семантички и лексикографски аспект)“ а да се за ментора именује др Весна Ломпар, ванредни професор Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Весна Ломпар, ван. проф.

_____

2. Др Рајна Драгићевић, ред. проф.

_____

3. Др Марина Спасојевић, научни сарадник

_____